

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **בידינו להצליח!**

פרשת אמור

בס"ד | גיליון מס' 279

כיצד הצלפות ברצועת עור הביאו הצלחה מופלגת?

בארבעה עשר לחודש... פסח לה! (כ"ג, ה)

מזה? - לא שכל בתי המדרש נסגרו על מנעול כבימינו, כולם מוסיפים לפעול ולפעום, ורק הוא, בשל איום על חייו - נאלץ להסתתר במערה.

האם בשל כך החליט רבי שמעון לוותר? האם לאור מצבו העגום הרים ידיים? - ההיפך! הוא ברח לו למערה, ונטול תנאים, בלי ביגוד ומזון, הוסיף להסתער על מטרות, על העיון בלימוד התורה ובעמקי סודותיה. את התוצאה כולנו מכירים: בורא עולם עמד לעזרתו כדי שיוכל להתקיים, והוא זכה לעסוק בסתרי תורה, ולהאיר לעולם את הזוהר הקדוש, שבזכותו נזכה לצאת מהגלות לגאולה שלימה ומהירה בקרוב!

מסתבר, שעם כל שיבוש תוכנית, מול כל התמודדות או בלבול, צריך לעשות דבר אחד: להמשיך לרצות בכל הכח, להחליט להילחם, להיות נכונים להתאמץ. אם הקיץ שלנו השתבש, זה לא אומר שלא נגיע להישגים שהצבנו לעצמנו, בתוכנית הלימוד, בהישגים בעבודה העצמית, בעזרה לזולת או בצדקה וחסד. זה רק אומר שהדבר ידרוש מאיתנו יותר מאמץ, יותר מלחמה, יותר כוחות נפש - אבל הוא אפשרי ובר השגה.

זה הזמן של כולנו לקחת את המסר הבוקע מימים אלה. גם אם העתיד לוט בערפל, גם אם השגרה משוּבשת, גם אם נראה שאיננו יכולים - זה הזמן לקום ולצעוק 'למה ניגרע', למה יהא קיץ זה חלש בהישגים מכל תקופה אחרת, למה שניתן להיכילי התורה הסגורים לשבש את ההישגים הלימודיים המתוכננים, למה שניכנע לכך שקשה יותר להיפגש עד כדי שנפסיק לימוד קבוע, למה שנעניק למצב הכלכלי את היכולת לשכנע שאפשר לקמץ בצדקה.

אנו ממשיכים לרצות, נכונים להתאמץ, מוכנים להילחם. נמשיך את הלימוד שלנו בכל מחיר, נמשיך בתוכניות הצדקה שלנו גם אם המצב הכלכלי קצת יותר קשה. ואם נעשה זאת - בורא עולם יסייע בידינו, בדרך בה נרצה ללכת - יוליכו אותנו משמים, יפתחו לנו את השער ויעניקו לנו את הזכות להצליח, יותר מכפי שציפינו!

העולם בו כולנו מסתובבים בימים אלה, השגרה המוזרה שנכפתה עלינו והנהגותיה המשוונות, אלו דברים שכל אדם צובט את עצמו, לוודא שאינו חולם. בתי הכנסת שהיו הומי אדם - סגורים ומסוגרים, הישיבות והיכלי התורה שקול התורה פעם בהם בעוז - שקטים ונעולים, אוצרות הספרים שידי אלפים משמשו בהם מדי יום - מעלים אבק, ואיש אינו יודע מה יילד יום.

להבדיל, עשירי תבל וגבירי עולם, בעלי מניות ומחזיקי סחורות, איבדו חלק ניכר מהונם בימים בוודים, ומבולבלים ותוהים שואלים הם את עצמם 'היכן טעינו'. עולם העסקים השתנה לבלי הכר, שדות תעופה שבכל רגע נתון נחתו בהן מטוסים - הפכו שוממים ומעלי חלודה, שלא לדבר על בתי החולים וצוותי הרפואה - שלובשים ופושטים צורה, תרתי משמע.

כל השינוי הזה יוצר מבוכה, בלבול, חוסר סדר ומהומת עולם. באופן טבעי, בעולם חסר ביטחון ויציבות, תוכניות משתנות על בסיס יומי, הכל כמו קופא. משתבש, סוער ורוגש. הרי לכל אחד מאיתנו היו מטרות ויעדים, תוכניות ושאיפות, דברים שביקש להגשים בימים אלה, בקיץ, או בכל תקופה עתידית קרובה - ועתה הכל עומד על מקומו, הפוך, משובש, תועה ותוהה.

וכך, אנו מגלים יהודים יקרים שהיו להם תוכניות לרוב, ועתה הם קופאים על מקומם. יש ילדים שתכננו להצליח בלימוד האותיות והנקודות - אולם מוסדות הלימוד שלהם סגורים. יש בחורים שתכננו לסיים מסכתות - אולם הישיבה אינה פעילה. יש אלפי אברכים ולומדי תורה, קובעי עתים וחברותות עיוניות, שהיו להם תוכניות מגובשות להספקי הלימוד בקיץ הבעל"ט, ועתה כל זה איננו. יש יהודים שתכננו להרבות בחסד, לחלק צדקה, לתמוך תורה, וגם הם חשים כי החלום נגזז...

האומנם? האם העובדה שהעולם השתבש, בהכרח משבשת גם את התוכניות שלנו? האם החלומות שלנו כבר אינם ברי מימוש, האם אותם יעדים שהצבנו לעצמנו כבר לא ברי השגה?!

הבה נבחן את הימים בהם אנו עומדים, בין פסח שני ליום ל"ג בעומר. פסח שני, כל כולו מתחיל בשיבוש, בתוכניות שהלכו הפוך מהמתוכנן. בפרשת השבוע ניתן לנו חג הפסח, בו נצטוונו להקריב קרבן פסח. יש יהודים שהיו טמאים באותה עת, ולא יכלו להקריב את קרבן הפסח, בקיצור, התוכניות שלהם השתבשו, השאיפה הכמוסה שלהם נראתה כמו נגוזת ונעלמה...

האם הם ויתרו? האם הם נכנעו? - חלילה! הם רצו למשה רבינו, ושאונו מעומק הלב 'למה ניגרע'. הם באו וצעקו כי נכון שהתוכניות השתבשו והם לא יכולים להקריב, אבל הם רוצים, ומכל הלב. הם החליטו להתעקש, להילחם, להתאמץ ולנסות - ואז הם הצליחו, ובורא עולם פתח להם את הדלת, העניק להם הזדמנות נוספת בשם 'פסח שני'...

גם סיפורו של רבי שמעון בר יוחאי, הוא סיפור של תנא אלוקי שבעיצומה של התעצמותו הרוחנית, נאלץ להימלט ולברוח מבית המדרש. היש לך שיבוש גדול

להאיר עכשיו את קבלת התורה!

ניצבים אנו רגע לפני יום ל"ג בעומר, נערכים לקיימו באופן אחר משנים כתיקונן. דרכי מירון שוממות מבלי באי מועד, הדלקות ברוב עם לא יתקיימו, וכל לב יהודי שואל ומבקש במה ניתן לזכות ביום הזה, וכיצד ניתן לנצל כדי לצאת ממנו מעוטר בנכסי היום הגדול, בו מתנוצץ אורו של רשב"י.

הנה גילוי מאוצרו של הרה"ק בעל ה'בני יששכר זי"ע: סגולה גדולה היא להדליק נרות ביום הזה, לכבוד התנא רבי שמעון בר יוחאי, ולכבוד התורה הקדושה - אותה אנו עתידים לקבל בעוד טו"ב יום, כי בעוד שבעה עשר ימים יחול חג השבועות. הדלקת הנרות טו"ב ימים לפני יום קבלת התורה, מאפשרת להתחבר כבר עכשיו לאור הגדול של קבלת התורה, ולהתכונן כראוי לקראת יום שימחת ליבנו - זה מתן תורה!

אז גם אם השנה נערוך את ל"ג בעומר באופן שונה, עדיין נוכל להרוויח הרבה. הדלקת נרות ביום ל"ג בעומר, זו הדרך להתחבר לנשמתו של רשב"י, וזו הדרך לחמם כבר עכשיו את ליבנו, ולהתחיל את ההכנות לקראת קבלת התורה בשמחה בחג השבועות הבעל"ט!

יד שהאדימה מהצלפות...

בעיר ירושלים פלטרין של מלך, בין תלמידי החכמים הרבים המתגוררים בעיר, שמור מקום של כבוד ליהודי אחד, תלמיד חכם ומרביץ תורה לרבים, שחזותו החיצונית לא מעידה דבר וחצי דבר על תהפוכות חייו. הוא נחשב לתלמיד חכם בעל שיעור קומה, שיש רק פרט אחד שעלול להסגיר מה עבר עליו...

הפרט הזה הוא רצועת עור הענודה על פרק ידו, נטולת שעון. רצועה בלבד. קשה להבחין בכך, כי הרואה את פרק ידו סבור כי השעון מצוי בגב היד, ואילו הרואה את גב ידו סבור כי השעון מצוי בפרק ידו... כך או כך, מתהלך היהודי כשרצועה נטולת שעון ענודה לידו, ומתי מעט מבחינים בעניין, רובם תמהים אולם מתעלמים...

ביום מן הימים, פגש בו הרה"ג רבי ישראל אהרנסון שליט"א שסיפר את הסיפור, ומיד הבחין ברצועת העור המוזרה לכאורה, רצועה נטולת שעון. הוא שאל בעדינות לפרט הדבר, והתשובה שקיבל הפתיעה:

לעילוי נשמת
ר' שלמה פריץ ז"ל בן מאיר הלוי גולדשמיט (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הרה"ר משה יהודה ב"ר שלמה ז"ל מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה. | הנוצח ע"י המשפחה

מסתבר, שאותו יהודי נכבד ותלמיד חכם מופלג, נחשב בצעירותו כ'לא יוצלח' המוצלח ביותר, בעל שלוש ידיים שמאליות, ומוח מותאם לידיים שאלה... היכן שנגע - דברים נפלו ונשברו, בכל מה שניסה להבין - התבלבל ונבוך, וכשניסה להתבטא - איבד את קצב הדיבור הסביר. בקיצור, שלימזל מובחר.

בת"ת בו למד, נהוג היה שהמלמד מבקש מעת לעת מאחד התלמידים, להכין עבורו כוס תה. גם תלמיד זה זכה בכיבוד זה, אבל לא יותר מפעמיים - בהן הצליח להוביל את הכוס עד שולחנו של המלמד, ואז היא נפלה ונשברה, התה נשפך, החברים לעגו, המלמד ניקה, והשאר היסטוריה... כך חלפו להן השנים, כאשר כל מלמד נותן לו סיכוי ומתאכזב, ההורים פכרו ידיים בייאוש, ואף התלמיד עצמו - כבר הרים ידיים, איבד תקווה.

ביום מן הימים, הופיע בת"ת מלמד חדש. מלא מרץ ורצון להוכיח את עצמו, החליט לטפל ב'בעיה' של הכיתה, בתלמיד הלז שנחשב למופת של כישלון. על אתר, החליט המלמד החדש לבקש מהתלמיד להכין לא פחות מעשר כוסות תה, להניחן על מגש, ולהגישן בשעת ההפסקה לכל המלמדים היושבים סביב שולחן חדר המלמדים...

'אינך יודע שאני 'לא יוצלח' - היתה תגובתו הראשונית של הילד, 'והלא זהו סוד ידוע, לא נותנים לי תפקיד שאינני מסוגל לעשות. כוס תה אחת צריכה רחמי שמים מרובים כדי להגיע ליעדה, עשר כוסות על אחת כמה וכמה!'

המלמד בשלו, מתעקש. 'עשר כוסות תה בבקשה. כן, דווקא אתה. הגש אותן לשולחן!' - שב ופסק, ולתלמיד האומלל לא נותרה ברירה. השיג מגש, הניח עליו כוסות, הניח בהן שקיקי תה, הוסיף כפיות סוכר, ביד רועדת הצליח למלא מים רותחים כוס אחת כוס, בחש בכפית בזהירות, ורק כמה טיפות הותזו מסביב... ועתה - המגש מוכן...

'נו, קדימה, הגש לשולחן!' - שב המלמד וביקש, והתלמיד, רגע לפני שניגש אל המגש, בלש בעיניו היכן ממוקמים היעה, המגב והמטאטא, בבחינת 'הקדמת רפואה למכה'. כשידע היכן הם מונחים הוקל לו, וצעד אחר צעד החל צועד בזהירות כשהמגש בידו, עמוס בכוסות תה מהבילות, ומתחיל לחלק את הכוסות בין אנשי הצוות...

ואז, כצפוי ממש, משהו הסיח את תשומת לבו, הוא איבד לרגע את שווי משקלו, ושתי כוסות מהבילות צנחו להן על רגלו של אחד המלמדים, שנבהל מהכוויה הלא נעימה... למרות שהילד נערך מראש לאפשרות הצפויה הזו - כשהיא קרתה לא מצא עוז לעמוד בה, ופשוט נמלט על נפשו...

רועד בכל גופו, מצא לעצמו מפלט בפירת החצר, מעביר את הרגעים האחרונים במחשבתו ותוהה למה הסכים, למה היה מוכן לנסות שוב, למה העניק לעצמו במו ידיו את הכישלון הצורב. עודו מהרהר, חש יד רכה נוגעת בכתפו. היה זה המלמד...

הוא הביט בו בחיוך של הבנה ואיכפתיות, והתלמיד האומלל לא הצליח לנצור את לשונו ופלט: 'אמרתי לך!'

המלמד, שכמו המתין למילים אלה, השיב לו בחיוך אצילי: 'זה לא כל כך נורא... עליך לזכור כי שמונה כוסות תה נותרו שלמות, הגיעו בשלום ליעדך. בשמונים אחוז אתה מוצלח, הבעיה בעשרים אחוז האחרונים. אפשר להתמודד עם זה!' - אמר המלמד, ועודד את רווחו...

למחרת, שב אליו המלמד וביקש לשוחח עמו. הוא הוציא מחיקו רצועת עור קטנה, והגיש אותה לתלמיד. 'זו מתנה עבורך, כדי שתשמש לך כתזכורת. הסכת ושמע, בכל פעם שתרגיש שאתה 'לא יוצלח', תמתח את הגומי עד שיצלוף בבשרך, ויזכיר לך שיש לך גם הצלחות בחיים, ואתה יכול להמשיך קדימה.

ואז, גם כשאתה לומד גמרא ומתקשה בהבנת התירוץ, טרם פושה הייאוש בעצמותיך, משוך ברצועת הגומי ושנן לעצמך, כי את קושיית הגמרא כבר הבנת, אז יש לך גם הישגים. גם כשאתה מנסה לסדר משהו ומסתבך, משוך ברצועת הגומי, וההצלחה תזכיר לך שבכל זאת משהו אתה יכול. וכן, גם אם הכנת כוס תה והיא נשפכה רגע לפני שהגשת, תמשוך ברצועת הגומי ותיזכר שהצלחת להכינה. אז אתה לא כזה כישלון, יש לך גם הצלחות!'

בדמעות, סיכם אותו תלמיד חכם: 'ולא תאמין, כבר ביום הראשון היתה ידי אדומה מהצלפות הגומי. אדומה. מצאתי לעצמי כל הישג קטן, והצלפתי ברצועה. וכך, צעד אחר צעד, זה נתן לי כח להילחם בייאוש, והתחלתי להתקדם...'

ברבות הימים, הוסיף, 'אבדה לי הרצועה הזו, שהיתה יקרה כל כך לליבי, כי הבנתי שבזכותה עשיתי צעדים ראשונים של הצלחה בחיים. גדלתי ונהיית לאיש, בסיעתא דשמיא עליית והתעליתי במעלות התורה. ביום בו קיבלתי משרה תורנית נחשבת - הלכתי לרצען וביקשתי ממנו שיכין לי רצועת עור כזו, נטולת שעון, אותה אני מקפיד לעונד על ידי, כדי לזכור:

כן, הכל אפשרי, צריך רק להחליט להילחם. הכי קל זה להרים ידיים, כמה מפתה להתייאש. להגיד שאי אפשר, אני לא בנוי לזה, המצב לא מאפשר, ועוד תירוצים. זה מנחם לרגע, אבל לא מאפשר להתקדם. הרבה יותר כדאי להחליט להילחם. לראות הצלחות קטנות, להיתלות בהן, להצליף בעצמך ללא רחם. להיות נכון להתאמץ, להקריב, להיות נחוש, לא לוותר. בסופו של דבר - לכל יהודי יש כוחות נפש עצומים, אפשר להתגבר על כל קושי ולנצח!'

ואת דבריו אלו של אותו תלמיד חכם מופלג, כמה כדאי לכולנו לזכור בימים אלה. נכון, המצב לא פשוט. השגרה משובשת, התירוצים מעולם לא היו אמינים ונכונים יותר. אבל - - -

הרבה יותר כדאי להחליט להילחם ולהתאמץ. החלטתי ללמוד מסכת מסויימת? לקבוע עתים? להספיק משהו עם חברותא? לסייע לזולת במשימה כזו או אחרת? לתת סכום איקס לצדקה? - אני עדיין יכול, זה אפשרי גם עכשיו, יש לי את האפשרות, זה רק דורש יותר מאמץ. הבה נעשה את המאמץ הזה, הבה נחליט להילחם, הבה לא ניתן למגיפה לחולל שמות גם בהישגים האישיים שלנו, וכך נצא ממנה מחוזקים ומאושרים יותר, בסיעתא דשמיא!

חצי שעה בחמש דקות...

את הסיפור הבא סיפר המשגיח הנודע של ישיבת חידושי הרי"מ בתל אביב, הגה"ח רבי גד'ל אייזנר זצ"ל, וזה דבר המעשה:

בעיר לודז' שבפולין, התגורר יהודי שנמנה על זקני חסידי גור. בקבוצה הנבחרת הזו אין חברים מתחת לגיל 70-65, והלה אכן היה מבוגר, עד שההליכה כבר קשתה עליו. על משענתו היה מתהלך לאיטו, מקמץ ביציאות מיותרות ומטריחות...

אולם, על דרך אחת לא ויתר, אותה עשה מדי יום: על הדרך לשיטבל שלו, בית הכנסת בו התפלל. המרחק מביתו אל השיטבל היה גדול, ההליכה ארכה לו למעלה מחצי שעה. ובכל זאת, מדי יום עם שחר, היה הולך את כל הדרך הלך ושוב, כדי להתפלל במקומו הקבוע. בבית הכנסת שלו, עם חברים בני גילו ובאוירה הנעלה לה הוא רגיל.

ביום מן הימים, ניגש אליו אחד מחשובי החסידים בשיטבל, והתעניין בכנות: 'מדוע כבודו טורח כל כך? וכי אין עוד שטיבלאך בדרך? למה להקדיש הרבה זמן, טירחה ומאמץ, רק כדי להגיע למקום הקבוע, לאווירה בה הכי נוח להתפלל? הרי לודז' משופעת בבתי כנסת וגם שטיבלאך של חסידי גור מצויים בה, למה כל הטירחה הגדולה הזאת כדי להגיע דווקא לכאן?'

חיך הקשיש והשיב: 'אמת דיברת, ואכן, אינני טורח כל כך, ומעולם לא הלכתי יותר מחצי שעה...'

'היתכן?' - הצטחק השואל, 'הלא הדרך מהבית לשיטבל - ארוכה מאוד, מטריחה מאוד, והיא אורכת למעלה מחצי שעה!'

'אסביר לך', השיב החסיד הזקן בנעימות, 'מדי יום, בבוקר, אני יוצא מהבית להתפלל. אינני מתכוון לעשות דרך כה ארוכה, אלא ללכת כמה דקות, עד השיטבל שאחרי פינת הרחוב. כשאני מגיע לשיטבל זה, אני מחליט להתאמץ עוד קצת, וללכת עוד חמש דקות, עד הרחוב הבא. כשאני מגיע אליו, אני מהרהר לעצמי כי אם הצלחתי עד כאן, למה שלא אנסה ללכת עוד חמש דקות, הרי אני עדיין מסוגל...'

וכך, אני לא הולך דרכים ארוכות, לא טורח טירחות גדולות, בוודאי שאינני יוצא לדרך שאורכה למעלה מחצי שעה. אני הולך דרכים קצרות, בנות 5 דקות כל אחת. נו, אחרי 4-5 דרכים כאלה, כשאני ניצב פחות מעשר דקות הליכה מהשיטבל שלי, וכי לא אטרח עוד קצת כדי להגיע אליו?'

רבי גד'ל היה מספר את הסיפור בשפתו הציורית העשירה, והיה קולו מהדהד את המסר:

'לפעמים, דברים נראים בלתי אפשריים. מה, אני יכול להגיע להישג כזה? ללמוד כך וכך דפים? להתמיד ברציפות כך וכך שעות? להצליח לרכוש בקיאות בכל כך הרבה מסכתות? להצליח לעמוד באמת על הבנת דברי הגמרא ותוספות? מי אני ומה אני, אני לי את הכוחות, זה גדול עליי, ובכלל...'

והאמת היא, שכל מה שנדרש הוא לרצות, אבל לרצות חזק, ובכל הכח. ואז לעשות צעד אחד קטן, כזה שאתה בטוח יכול לעמוד בו. ועוד צעד אחד קטן, ועוד אחד, ועוד אחד, ולהוסיף עוד אחד. להיות נחוש, להיות מוכן להתאמץ, להביט אל מה שהצלחת - ולקחת כוחות להמשיך קדימה!'

ואחרי דבריו הנוקבים, כל מילה נוספת מיותרת. כן, גם בעידן הנוכחי, כשהעולם במהומה, צריך להמשיך לרצות, ולהחליט שאנו נחושים לקרב, מוכנים להתאמץ. זה יהיה פחות קל מבעבר, אבל צעד אחר צעד, בצעדים קטנים ועקביים, כל יעד שהצבנו לעצמנו הוא בר השגה, כל מה שנבקש להגיע אליו - בידינו הדבר!

וכמו בפסח שני: ברגע שהרצון בער, כשיהודים היו מוכנים להתאמץ, בורא עולם פתח להם את השער, נתן להם את ההזדמנות. כל מה שצריך הוא להמשיך לרצות, להחליט להתאמץ, להיות מוכנים להקריב. אם כך נעשה, נזכה בסיעתא דשמיא שגם בקיץ הבעל"ט נצליח להגיע לכל ההישגים אליהם שאפנו, ואף נעבור אותם, בעזרת ה'!